

DARE DE SEAMĂ PRIVIND ACTIVITATEA DIVIZIEI DE ISTORIA ȘTIINȚEI A CRIFST în perioada: octombrie 2006 – mai 2010

Valentin MARIN¹
valentinmarin2005@yahoo.com

Abstract: The editor in chief Valentin Marin presents in a concise yet complete manner the history of the Department for the History of Sciences of the Romanian Committee for the History of Science, Philosophy and Technology of the Romanian Academy (DIS/CRIFST). The subjects and the participants to the scientific communications sessions since 2007 are presented, as well as the new members and the publications of the Committee: NOEMA, NOESIS and STUDII ȘI COMUNICĂRI.

În perioada care a trecut de la precedenta Adunare Generală a CRIFST, în atenția Biroului Diviziei de Istoria Științei au stat următoarele obiective:

1. Organizarea și desfășurarea Sesiunilor de comunicări științifice „de primăvară”;
2. Actualizarea evidenței membrilor DIS-CRIFST, concomitent cu identificarea unor noi posibilități de sporire a numărului acestora;
3. Colaborarea cu filialele CRIFST din teritoriu și sprijinirea constituirii Filialei Argeș a CRIFST;
4. Pregătirea pentru tipar, tipărirea și difuzarea revistelor NOEMA a CRIFST și STUDII ȘI COMUNICĂRI a DIS/CRIFST

¹ Col (r) drd., secretar al Diviziei de Istoria Științei a CRIFST al Academiei Române.

5. Situația cheltuirii fondurilor primite pentru sponsorizarea revistelor NOEMA și STUDII ȘI COMUNICĂRI

1. **Sesiunile de comunicări științifice „de primăvară”**, s-au desfășurat la datele planificate, în amfiteatrul „Ion Heliade Rădulescu” al Bibliotecii Academiei Române, astfel:

a. Sesiunea de comunicări științifice din anul 2007, a fost organizată în colaborare cu dr. Ștefan Negrea și dr. Alexandrina Negrea și s-a desfășurat pe trei coordonate, astfel:

– **Aniversarea a 300 de ani** de la nașterea naturalistului suedez **Carl von Linné** (au susținut comunicări: prof. Constantin Toma și prof. Dumitru Murariu – membri corespondenți ai Academiei Române);

– **Aniversarea a 110 ani** de la nașterea savantului român **Emil Pop** (au susținut comunicări: dr. Ștefan Negrea; dr. Alexandru Bologa, prof. univ. dr. Aurel Ardelean, prof. Gheorghe Mohan, dr. Alexandru Marinescu și prof. Liviu Mărghitan);

– **Comemorarea** colonelului farmacist **Constantin Iugulescu**, fost secretar al CRIFST în perioada 1994–1998, decedat la 9 decembrie 2006 (au comemorat: prof. univ.dr. Ana Carata și dr. Aurel Gheorghiu).

Comunicările au fost susținute în prezența a peste 30 de participanți din București și din provincie și s-a propus, la nivelul biroului ca aceste comunicări să fie publicate în revista NOEMA.

b. Sesiunea de comunicări științifice din anul 2008, a fost organizată în colaborare cu dr. Ștefan Negrea și a fost deschisă de acad. Gleb Drăgan care a prezentat comunicarea *”Istoria științei și istoria. Analiză comparativă”*. Această sesiune s-a desfășurat pe trei coordonate, astfel:

– **Aniversarea centenarului nașterii academicianului Mihai Băcescu** (au susținut comunicări: dr. Ștefan Negrea, dr. Dumitru Murariu – membru corespondent al Academiei Române, dr. Alexandru Marinescu, cdor. dr. Marian Moșneagu, dr. Modest Guțu, dr. Gheorghe Brezeanu și dr. Iorgu Petrescu);

– **Aniversarea centenarului nașterii prof. dr. doc. George Vasiliu** (au susținut comunicări: dr. Ștefan Negrea, Mariana Șenilă-Vasiliu, dr. Alexandru Gabriel Marinescu și dr. Octavian Drăghici);

– **Aniversarea centenarului nașterii profesorului Dumitru Almaș** (au susținut comunicări: prof. univ. dr. Ioan Scurtu, dr. Ștefan Negrea, dr. Nicolae Postolache, prof. Liviu Mărghitan, prof. Ioan Mancaș, drd. Cristina Rais, prof. univ. dr. Ana Carata și dr. Șerban Milcoveanu).

La sesiune au fost invitați membrii de familie ai personalităților aniversate iar comunicările au fost susținute în prezența a peste 50 de participanți atât din București, cât și din teritoriu.

Având în vedere calitatea materialelor prezentate am propus, la nivelul biroului, ca aceste comunicări să fie publicate într-un volum separat, astfel că, începând cu acest an, la nivelul Diviziei de Istoria Științei se va edita, anual, un volum de ”STUDII ȘI COMUNICĂRI”, în care vor fi incluse materialele care nu vor fi publicate în revista NOEMA.

c. Sesiunea de comunicări științifice din anul 2009 a fost organizată și s-a desfășurat la data de 27 mai, pe patru coordonate, astfel:

– **Evocare: Academicianul Remus Răduleț (1904 – 1984).** Au fost prezentate patru comunicări, susținute de: prof. univ. dr. ing. Florin –Teodor Tănăsescu, conf. dr. ing. Gabriel I. Năstase, Dragoș Ionuț Năstase, dr. Eufrosina Otlăcan, dr. Romulus-Petru Otlăcan și prof. Liviu Mărghitan

– **Evocare: Nicolae Caranfil (1893 – 1978).** Au fost prezentate trei comunicări susținute de: acad. Gleb Drăgan, cdor. dr. Marian Moșneagu, drd. Valentin Marin și drd. Yolanda Constantinescu;

– **Aniversare: Jean-Baptiste Lamarck (1744 – 1829).** Au fost prezentate patru comunicări, susținute de: dr. Yves Delange (Franța), drd. Oriana Irimia-Hurdugan, prof. univ. dr. Gheorghe Mustață, dr. Mariana Mustață și drd. Cristina Rais. Comunicarea dr. Yves Delange, ne-a fost transmisă special pentru sesiunea noastră, prin intermediul domnului dr. Alexandru Marinescu.

– **Aniversare: Charles Darwin (1809 – 1882)**. Au fost prezentate cinci comunicări susținute de: dr. Ștefan Negrea, dr. Alexandrina Negrea, dr. Alexandru Marinescu, dr. Maria-Elena Osiceanu și dr. ing. Cristina-Maria Dabu.

Comunicările au fost susținute în prezența a peste 40 de participanți atât din București, cât și din teritoriu.

Totodată, la începutul lucrărilor acestei sesiuni, secretarul DIS/CRIFST, drd. Valentin Marin, a prezentat volumul de STUDII ȘI COMUNICĂRI al DIS/CRIFST care conține materialele prezentate la anterioara sesiune de comunicări științifice, precum și rubrica „Semnal editorial”, în care sunt recenzate câteva din lucrările realizate de membrii DIS și publicate în anul 2008.

d. Sesiunea de comunicări științifice din anul 2010, a fost organizată și s-a desfășurat la data de 26 mai, conform programului afișat pe site-ul revistei STUDII ȘI COMUNICĂRI, astfel:

– **Prezentarea** *Dării de seamă privind activitatea Diviziei de Istoria Științei a CRIFST în perioada octombrie 2006 – mai 2010 și alegerea noului birou al Diviziei de Istoria Științei;*

– **Prezentarea** nr. IX/2010 al revistei NOEMA;

– **Aniversarea centenarului nașterii lui Jacques-Yves Cousteau (1910–1997)**. Au prezentat comunicări: dr. Alexandru Marinescu, prof. Univ. dr. Ana Bazac, Mariana-Șenilă Vasiliu, Cristina-Maria Dabu; Gabriel I. Năstase și Dragoș Ionuț G. Năstase;

– **Aniversare: Academicianul Nicolae Botnariuc la 95 de ani**. Au fost prezentate trei comunicări, susținute de: dr. Alexandrina Negrea, dr. Ștefan Negrea, Liviu Mărghitan și Iolanda Constantinescu;

– **Evocare: Nicolae Vasilescu-Karpen (1870–1964)**. Au prezentat comunicări: Bogdan Otomega, Eufrosina Otlăcan și Elvira Botez;

– **Evocare: Cezar Partenie**. Evocarea a fost prezentată de de prof. Vladimir Țicovschi.

Dacă la aceste activități adăugăm și cele 73 de comunicări susținute de membrii Diviziei de Istoria Științei în cadrul sesiunilor de toamnă organizate de CRIFST în perioada care a urmat de la ultima Adunare de dare de seamă și alegeri din anul 2006, ne putem face o imagine mai clară privind activitatea științifică desfășurată de această

microstructură din cadrul CRIFST-ului. Din punct de vedere statistic, situația pe ani se prezintă astfel: 21 de comunicări prezentate în anul 2007, 23 în 2008, respectiv – 29 în anul 2009.

Tot la acest capitol, amintim și susținerea a 8 (opt) teme în cadrul celor două ediții ale Cursului de Inițiere în Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii, organizate de CRIFST (2 – Acad. Gleb Drăgan; 2 – dr. Ștefan Negrea; 2-drd. Valentin Marin; 1 – prof. dr. ing. Dumitru Scheianu; 1 – prof. dr. ing. Vladimir Țicovschi).

2. Actualizarea evidenței membrilor DIS-CRIFST, concomitent cu identificarea unor noi posibilități de sporire a numărului acestora

În perioada octombrie 2006, până în prezent, în evidența membrilor Diviziei de Istoria Științei au intervenit următoarele modificări:

În anul 2007, în cadrul Diviziei de Istoria Științei, și-au desfășurat activitatea un număr de 58 de membri (33 – titulari, 21 – asociați și 4 colaboratori);

– au fost scos din evidență 3 (trei) membri, drd. ing. economist Ionel Chiriță și dr. farm. Constantin Iugulescu – decedați, respectiv domnul dr. Ioan Năstoiu, care a făcut cerere de retragere pe motiv de vârstă.

– au fost luați în evidență ca membri asociați, conform art. 15. alin.2 din Regulamentul de organizare și funcționare al Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (CRIFST), 5 (cinci) colaboratori ai DIS-CRIFST (drd. Artimon Mihaela, drd. Constantinescu Iolanda, dr. Popp Mihaela-Cristiana, prep. univ. drd. Rais Cristina și asist. univ. drd. Vasile Gina);

– s-au întocmit 3 (trei) dosare pentru membri titulari ai DIS-CRIFST pentru prof.univ.dr.ing. Kumbetlian Garabet de la Filiala CRIFST – Constanța; prof. Mancaș Ioan directorul Muzeului Județean „Ștefan cel Mare” din Vaslui și Mosoia Cătălin, manager al postului de radio Europa FM.

În anul 2008, în cadrul Diviziei de Istoria Științei, și-au desfășurat activitatea un număr de 66 de membri (33 – titulari, 29 – asociați și 4 colaboratori);

– a fost scoasă din evidență prof. Stoica St. Marioara, decedată la începutul anului 2008;

– au fost luați în evidență ca membri asociați, conform art. 15. alin.2 din Regulamentul de organizare și funcționare al Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (CRIFST), 6 (șase) colaboratori ai DIS-CRIFST (drd. Anghelache Mirela-Adriana, ing. Chiriac Ana – Florica, prof. dr. ing. Miclescu Theodor, ing. Priminescu Ruxandra – Melania, dr. Osiceanu Maria – Elena și dr. ing. Țicovschi Vladimir Alexandru);

– s-a întocmit un dosar pentru membru titular al DIS-CRIFST pentru comandor dr. Marian Moșneagu de la Filiala CRIFST – Constanța.

Din anul 2009 până în prezent, în cadrul în cadrul Diviziei de Istoria Științei, își desfășoară activitatea un număr de 79 de membri (34 – titulari, 40 – asociați și 5 colaboratori);

– au fost scoși din evidență, din categoria de membri titulari, prof. univ. dr. Iustinian Petrescu, decedat la sfârșitul anului 2008, dr. Șerban Milcoveanu, decedat în luna august 2009 și prof. Ion Nania, decedat în luna decembrie 2009.

– în conformitate cu art. 15. alin. 2 din Regulamentul de organizare și funcționare al Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (CRIFST), au fost luați în evidență: ca membri asociați, 5 (cinci) colaboratori ai DIS-CRIFST (prof. Andrei Gabriela, dna. Bulea Willi – Georgeta, drd. Irimia-Hurdugan Oriana, prof. dr. Mitrea Ioan și dr. Petrescu Iorgu), precum și doi membri cu statut de colaborator (prof. Cercel Elena și Andrei Lămureanu).

Baza de selecție a candidaților propuși pentru a activa în cadrul Diviziei de Istoria Științei ca membri titulari sau membri asociați a constituit-o Cursul de Inițiere în Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii, organizat de CRIFST și, într-o mai mică măsură celelalte instituții de învățământ superior.

După cum se observă din situația statistică prezentată, numărul membrilor titulari a rămas relativ constant, respectiv 33–34, observându-se totodată o creștere a numărului de membri asociați sau cu statut de colaboratori. Biroului Diviziei a analizat această situație și, în funcție de solicitarea membrilor asociați sau colaboratori dar

și de activitatea științifică desfășurată de către aceștia, va propune Adunării Generale a CRIFST din luna octombrie a acestui an, sporirea numărului de membri titulari.

3. Colaborarea cu filialele CRIFST din teritoriu și sprijinirea constituirii Filialei Argeș a CRIFST

În perioada care a trecut de la precedentă Adunare Generală a CRIFST, Divizia de Istoria Științei a colaborat cu Filiala CRIFST Constanța, prin participarea la sesiunile de comunicări științifice organizate de aceasta și a contribuit la constituirea Filialei Argeș a CRIFST, atât prin participarea la două sesiuni științifice organizate de această filială, cât și prin primirea a unui număr de 7 (șapte) membri asociați, cu realizări remarcabile în domeniul Istoriei Științei (prof. univ. dr. Barbu Gheorghe, drd. Cîrstea Petre-Remus, drd. Diaconescu Gheorghe, dr. Măndescu Dragoș Alexandru, prof. Rotaru Elena, drd. Rusu Leonard-Florinel și prof. dr. ing. Șcheianu Dumitru).

4. Pregătirea pentru tipar, tipărirea și difuzarea revistelor NOEMA a CRIFST și STUDII ȘI COMUNICĂRI a DIS/CRIFST

a. Cei doi membri ai Diviziei de Istoria Științei care au primit responsabilități în ceea ce privește redactarea și pregătirea pentru tipar a revistei NOEMA a CRIFST-ului, respectiv, dr. Ștefan Negrea – redactor șef adjunct și drd. Valentin Marin – secretar de redacție, au contribuit la pregătirea pentru tipar a vol. VII/2008, vol. VIII/2009 și vol. IX/2010, ale revistei NOEMA, care cuprind peste 40 de articole de istoria științei, fiind promovați și încurajați să publice tinerii cercetători, alături de autorii deja consacrați.

Prin grija și amabilitatea secretarului științific al CRIFST, dl. prof. dr. ing. Ștefan Iancu, numărul VIII/2009 al revistei NOEMA a fost difuzat în străinătate la 47 de instituții de știință și cultură.

b. De asemenea, o contribuție deosebită, a avut-o și dr. Alexandru Marinescu, vicepreședintele Diviziei de Istoria Științei, la pregătirea pentru tipar a revistei NOESIS a CRIFST.

c. În luna mai 2008, la nivelul Biroului Diviziei de Istoria Științei s-a hotărât editarea unui volum de studii și comunicări. Având în vedere impactul deosebit în lumea științifică, de care s-a bucurat

apariția primului volum de studii și comunicări al DIS/CRIFST, la nivelul biroului Diviziei s-a stabilit permanentizarea apariției acestuia, cu periodicitate anuală și sub forma unei reviste, condusă de un colectiv de redacție, prezentat în anexa nr. 2. În luna octombrie 2009, a fost prezentat vol. II de STUDII ȘI COMUNICĂRI al Diviziei de Istoria Științei, de aproximativ 450 de pagini care cuprinde, pe lângă materialele susținute la Sesiunea de comunicări științifice de primăvară a Diviziei, rubricile „*Omagiu*”, în care sunt omagiați trei personalități de seamă din cadrul DIS/CRIFST care și-au adus o contribuție deosebită în dezvoltarea și promovarea istoriei științelor în România (acad. Gleb Drăgan, dr. Ștefan Negrea și prof. univ. dr. Aurel Ardelean); „*Varia*”, rubrică în care sunt prezentate studiile și comunicările prezentate la sesiunile organizate de DIS/CRIFST care nu au fost publicate în revista NOEMA, precum și rubrica „*Semnal editorial. Recenzii*”. Totodată, cu același prilej, a fost aprobat colegiul de redacție al revistei și s-a dispus crearea unui site al revistei care să fie postat și pe site-ul Academiei Române.

Prin grija domnului Andrei Lămureanu, colaborator al Diviziei de Istoria Științei, care a realizat și site-ul revistei NOEMA (<http://www.noema.crifst.ro>), acest site a fost realizat, astfel că revista STUDII ȘI COMUNICĂRI poate fi vizualizată pe site-ul <http://studii.crifst.ro>).

În prezent se află în pregătire, vol. III/2010 al acestei publicații, care va apărea până la Sesiunea științifică de toamnă a CRIFST și, în conformitate cu precizările CNCSIS, se vor întreprinde demersurile pentru acreditarea de către această instituție.

d. În urma analizării rapoartelor de activitate ale membrilor Diviziei de Istoria Științei a rezultat că, în perioada 2006–2009, pe lângă activitatea publicistică în revistele NOESIS și NOEMA ale CRIFST, respectiv, STUDII ȘI COMUNICĂRI a DIS/CRIFST, au existat preocupări pentru participarea la diferite reuniuni științifice atât în țară cât și în străinătate, dintre membrii Diviziei, remarcându-se în mod deosebit prof. univ. dr. Aurel Ardelean, prof. dr. Eufrosina Otlăcan, prof. univ. dr. ing. Garabet Kümbetlian cdor. dr. Marian Moșneagu, prof. dr. Liviu Mărghitan și, nu în ultimul rând, dr. Ștefan Negrea.

5. Situația cheltuirii fondurilor primite pentru sponsorizarea revistelor NOEMA și STUDII ȘI COMUNICĂRI

Ambele reviste nu ar fi putut apărea fără generoasa sponsorizare a Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, prilej de a aduce mulțumiri domnului prof. univ. dr. Aurel Ardelean, rectorul acestei prestigioase instituții de învățământ superior și membru al Diviziei de Istoria Științei, care a răspuns cu foarte mare amabilitate solicitărilor noastre.

Prin grija acestei instituții, au fost vărsate în perioada (2008–2010), în contul Editurii Mega din Cluj-Napoca, editură acreditată de CNCIS, suma totală de 22.000 lei.

Din această sumă, conform facturii fiscale nr. 00717/18.05.2010, au fost cheltuiți 12.000,90 lei, pentru tipărirea revistei NOEMA (vol. VIII/2009 și vol. IX/2010), respectiv a revistei STUDII ȘI COMUNICĂRI (vol. I/2008 și vol. II/2009).

Detalii privind cheltuirea acestei sume sunt prezentate mai jos, astfel:

„NOEMA”, vol. VIII/2009 (ISSN 1841–9852) – valoare totală = 2.752,00 lei;

„NOEMA”, vol. IX/2010 (ISSN 1841–9852) – valoare totală = 3.670,00 lei;

„STUDII ȘI COMUNICĂRI”, vol. I/2008 (ISSN 1844–9220) – valoare totală = 1.834,00 lei;

„STUDII ȘI COMUNICĂRI”, vol. II/2009 (ISSN 1844–9220) – valoare totală = 2.754,00 lei;

Rezultă o sumă totală de 11.010,00 lei, la care s-a aplicat coeficientul TVA de 9% (990,90 lei).

Făcând diferența, rezultă că au mai rămas 10.000 lei care sunt destinați publicării vol. III/2010 al revistei STUDII ȘI COMUNICĂRI, respectiv, vol. X/2011 al revistei NOEMA.